

INTERNACIONALNA KONFERENCIJA DRUŠTVENIH Znanosti: "SEKSUALNOSTI U TRANZICIJI"

Inter University Center, Dubrovnik,
12.-16. lipnja 2001.

Margareta Gregurović

➔ Prvi put u Hrvatskoj ove je godine održana internacionalna konferencija društvenih znanosti pod nazivom *Sexualities in Transition*. Organizatori su bili Sveučilište u Zagrebu, Center for Sex Research - CSUN, The Kinsey Institute, NISSO - Utrecht i Archive for Sexology - Berlin, a skup je održan u prostorima Interuniverzitetskog centra u Dubrovniku od 12. do 16. lipnja.

Odaziv izlagača bio je velik, što je rezultiralo popunjenim i dinamičnim rasporedom predavanja koja su se održavala u jutarnjim i popodnevnim satima.

Četrdesetak sudionika konferencije vodila je ideja definiranja i približavanja pojma seksualnosti u različitim sredinama, a ponajprije u zemljama u tranziciji. Ciljevi konferencije bili su pomicanje iz trenutačnog (problematičnog) stanja poimanja seksualnosti pomoću nekih mogućih rješenja te razvijanje neke vrste među-kulturalne kooperacije i osnivanje Europske mreže za proučavanje seksualnosti (isto u svrhu rješavanja problema).

Bitno je, i pohvalno, napomenuti da je ovom (velikom) događaju prisustvovao i značajan broj zagrebačkih studenata.

Nakon nekoliko uvodnih riječi Aleksandra Štulhofera (Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu) i Thea Sanforda (NISSO, Dept. of Clinical Psychology, Utrecht) povodom otvorenja konferencije, "glavno" predavanje održao je Vern Bullough, predstavnik CSUN-a, odsjek za sociologiju iz Northridgea. Tema njegova izlaganja bila je prikazati modernu povijest istraživanja seksualnosti. Slijedila su dvadesetominutna izlaganja o spolnim nejednakostima u Vojvodini i Srbiji u

posljednjih deset godina, a zatim izlaganje o prostornosti identiteta i seksualnosti s pitanjem je li uopće tranzicija dovoljno izazovna. Nakon toga bili smo upoznati sa spolnim ulogama i seksualnim normama u tranziciji s moldavijskog stajališta, te socio-kulturnim aspektima prevencije AIDS-a i tranzicije stavova o seksualnosti u Bugarskoj.

U poslijepodnevnim satima na red dolaze izlaganja o percepciji homoseksualnosti u Sloveniji i Mađarskoj te stavovima o feminizmu u Jugoslaviji. Zanimljiva izlaganja održali su Brian J. Bear (Kent State University, SAD) o seksualnim manjinama popularne kulture u Rusiji, te Kevin Moss (Middlebury College, Russian Department, SAD), o poimanju transvestizma na temelju dva jugoslavenska filma (*Virdžina*, 1992. i *Dupe od mramora*, 1994). Vremenski ograničene diskusije pratile su blokove od 3-4 izlaganja.

Theo Sanford održao je drugo "izlaganje dana" koje je zapravo bilo pregled suvremenih istraživanja homoseksualnosti. Slijedilo je izlaganje o Rumunjskoj: analiza problema "ostavštine" komunističkog režima te nacionalističkog diskursa da država ima pravo kontrolirati seksualno ponašanje svojih stanovnika, nako čega je Sophie Engstroem (Dept. of Gender Studies, Gothenburg University) iz Švedske prezentirala vezu između ruskog maskuliniteta i seksualnosti u romanima ruskog pisca Viktora Pelevina.

Seksualno zadovoljstvo bila je glavna tema izlagača iz Slovačke, a pitanjem "Kako se to dogodilo prvi put?" pozabavila se skupina znanstvenika, sociologa (I. Bernik, V. Godina, V. Hlebec - Fakultet društvenih znanosti, Sveučilište u Ljubljani) koji su iznijeli rezultate svog istraživanja seksualnih iskustava učenika srednje škole iz 6 post-socijalističkih zemalja.

Slijede izlaganja o seksualnom ponašanju i stavovima urbane populacije u Beogradu, pa u Bjelorusiji, a posljednja dva izlaganja (toga dana) bave se medicinskom tematikom vezanom uz upotrebu kondoma, te zdravlje mladih žena u Litvi.

Imali smo priliku čuti i Erwina Haerberlea (Humbolt University, Berlin) koji nam je

omogućio šetnju odličnom seksološkom web-stranicom (www.sexology.cjb.net) koja sadrži pregršt informacija, cijelu malu knjižnicu relevantnih knjiga o seksualnosti i još mnogo toga. Naravno da je bilo nemoguće vidjeti sve to u četrdeset minuta koliko je bilo predviđeno za glavno izlaganje.

Igor Kon (Institut za Etnologiju i Antropologiju, Ruska Akademija Znanosti, Moskva) upoznao nas je s odnosom kulture seksualnosti i politike u suvremenoj Rusiji. Ovo izlaganje povlači za sobom i sljedeće (isto iz Rusije) o globalnom *traffickingu*: poštom-naručene-žene iz Rusije za muškarce iz SAD-a. Slovak Gabriel Bianchi (Dept. of Social and Biological Communication, Slovak Academy of Sciences, Bratislava) izložio je rezultate primjene Q-metodologije u istraživanjima seksualnog zdravlja. Raspravljalo se još o seksualnom nasilju i agresivnom ponašanju adolescenata u Rusiji.

Njujorška seksualna terapeutkinja Leonnore Tiefer (New York University School of Medicine) izrazila je, u svom izlaganju, vrlo negativan stav prema medikalizaciji ženske seksualnosti. Ona kritizira "tradicionalno" medicinsko stajalište o ženskim seksualnim problemima i nudi novi program. Slična je i tematika izlaganja Alaina Giamia (Inserm U292, Francuska) - transformacija seksologije i seksualne terapije u vrijeme farmakoloških postupaka liječenja.

Završno, vrlo poletno i u stilu američkih *talk-showa*, bilo je izlaganje popularnog kalifornijskog terapeuta Martya Kleina koji je doslovce i rukama i nogama predočio kulturalna sporna pitanja u seksualnoj terapiji i istraživanjima.

Glavno i jedino predavanje posljednjeg dana bilo je posvećeno institutu Kinsey koji je predstavljen kao sredstvo za istraživače pomoću kojeg će ući u 21. stoljeće. Održala ga je Nancy Lethem, The Kinsey Institute, Bloomington.

Završni i najvažniji dio konferencije bila su dva okrugla stola. Prvi je pokušao doseći neka rješenja za poboljšanje stanja seksualnosti u tranziciji, dok je drugi ponudio ideju među-kulturalne kooperacije. Kao što

se može zamijetiti, većina zemalja koje su prisustvovala konferenciji trenutno se nalaze u tranziciji i u svojim su radovima potvrdile da je poimanje seksualnosti pretežno jednako. Tradicionalna i konzervativna shvaćanja još su prisutna u poimanju i muške i ženske spolnosti, homoseksualizma i općenito seksualne kulture tako da su se svi složili oko toga da je važno nastaviti komunicirati i osigurati, u neku ruku, međusobnu pomoć.

Nažalost, konferencija nije imala tendenciju da se nastavi održavati svake godine, ali ako se zbilja uspije oformiti Europska mreža za proučavanje seksualnosti i pojača komunikacija, vjerujem da bi svima bilo drago da se ponovno sretnu u skorije vrijeme.

MALOLJETNIČKA DELINKVENCija - zašTITA I REHABILITACija

Inter University Center,
Dubrovnik, 2. - 6. listopada 2001.

Branka Kuridža i Ivana Jeđud

Seminar Akademije za prava djeteta *Maloljetnička delinkvencija i rehabilitacija* u organizaciji Udruge za inicijative u socijalnoj politici, odnosno Centra za prava djeteta, održan je u Dubrovniku od 2. do 6. listopada. Centar za prava djeteta osnovan je 1999. godine u okviru nastojanja Udruge u promicanju i zaštite dječjih prava u Hrvatskoj u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta. Centar je orijentiran nadgledanju ispunjavanja dječjih prava, podizanju svijesti u javnosti o temama koje se tiču dječjih prava te uspostavi lokalne mreže NGO-a za praćenje ispunjavanja dječjih prava.

Konvencija o pravima djeteta, nastala kao izraz ideje da su djeca skupina koju treba zaštititi i uvažiti, sadrži deset temeljnih principa koji se odnose na dječje dobro i